

Έτσι κατεβάσαμε τη σβάστικα από την Ακρόπολη

31 Μαΐου 1941 Γλέζος & Σάντας κατεβάζουν τη γερμανική σημαία από την Ακρόπολη.

Τη νύκτα της 30ης προς 31^η Μαΐου 1941, δυο παιδιά 19 ετών τότε, κατεβάζουν τη γερμανική σημαία με τον αγκυλωτό σταυρό από την Ακρόπολη.

Η ηρωική πράξη τους έκανε τους περισσότερους Έλληνες περήφανους εκτός από αυτούς που συμφωνούσαν με το παρακάτω δημοσίευμα.

στρατός δίδει παράσταση εις ένα λογαίο

Η ΣΗΜΑΙΑ

Δέν είνε δυνατόν νά ἦσαν ἄνθρωποι μὲ σώας τὰς φρένας αὐτοὶ ποὺ ὑπεξήρεσαν, ἐν ὥρᾳ νυκτός, τὴν Γερμανικὴν Σημαίαν, ἡ ὁποία ἐκυμάτιζεν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, παραπλευρῶς τῆς Ἐθνικῆς μας Σημαίας. Πάντως δέν εἶναι δυνατόν νά ἦσαν Ἕλληνες ποὺ ἀγαποῦν τὸ Ἔθνος τῶν. Διότι μόνον παράφρονες ἢ ὄργανα ξένης προπαγάνδας ἤμποροῦσαν νά διαπράξουν μίαν τῶσον ἐπαισχυντὸν, ἀλλὰ καὶ τῶσον ἐπικίνδυνον, ὡς πρὸς τὰς συνεπείας τῆς, πράξιιν.

Ἡ Σημαία εἶνε, ὡς γνωστόν, τὸ ἱερώτερον σύμβολον ἑνὸς Ἔθνους, ἡ δὲ πολεμικὴ σημαία, ὄχι ἰδιαιτέρως, τὸ ἱερώτερον σύμβολον ἑνὸς ἠθικοῦ ἔθνους.

Τὴν σημαίαν μὲ τὸν αγκυλωτὸν σταυρὸν καλύπτουν ἤδη πολλὰ δάφνια δόξης εἰς τὰ πολυάριθμα πεδία τῶν μαχῶν, καὶ οὐδεὶς εἶνε δυνατόν ν' ἀρηθῆ εἰς αὐτὴν τὴν προσήκουσαν τιμὴν καὶ τὸν εὐκρινῆ σεβασμὸν.

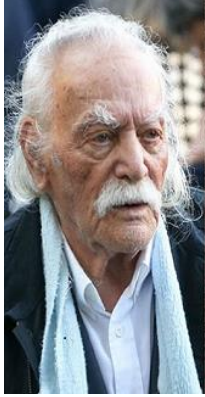
Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος ὑπεδέχθη τὴν σημαίαν τοῦ Νέου Ράιχ, ποὺ ἐδημιούργησεν ἡ μεγαλοφυΐα διανοια τοῦ Ἀδόλφου Χίτλερ, ὡς τὴν σημαίαν ἑνὸς ὑπὸ πάσαν ἐποψίαν μεγάλου καὶ ἀνέκαθεν φίλου πρὸς τὴν Ἑλλάδα λαοῦ, ὡς ἐν σύμβολον ἀποκαταστάσεως μίᾳς εἰρηνικῆς περιόδου, ὡς ἐν σύμβολον δικαιοσύνης, εὐνομίας καὶ πολιτισμοῦ. Καὶ εἶνε βέβαιον ὅτι, ἐν οἱ δρᾶσται τοῦ ἐγ-

ον τοῦ Ἀγνωστού Στρατιώτου τῆς Ἑλλάδος, παραπλευρῶς τῆς φρουρᾶς τῶν εὐζώνων μας.

Ἡ δοξασμένη σημαία μας δέν κατεβιβάσθη ποθενᾶ ἀπὸ τὸν ἱπποτικὸν νικητὴν. Ἡ δὲ Ἀνωτάτη Διοίκησις τοῦ Στρατοῦ Κατοχῆς — παρ' ὄλας τὰς μεγάλας φροντίδας τῆς καὶ ἀκολουθοῦσα τὰς ρητὰς διαταγὰς ποὺ ἔχει ἀπὸ τὸν Ἀνώτατον Ἀρχηγὸν τοῦ Γερμανικοῦ Στρατοῦ — προσπαθεῖ ἐν στενῇ συνεργασίᾳ μὲ τὴν Κυβέρνησιν μας νά θεραπεύσῃ, κατὰ τὸ δυνατόν, τὰς σημερινὰς ἐπισιτιστικὰς δυσχερείας τῆς χώρας μας, τῶν ὁποίων τὰ αἴτια εἶνε ἀλλὰ καὶ ἐτελῶς ἀνεξάρτητα τῆς

Ας διαβάσουμε τις αφηγήσεις των δύο ηρώων

Μανώλης Γλέζος (Συνέντευξη 26-1-2017)

«Πώς κατεβάσαμε τη σημαία; Έγινε ένα σκαρφάλωμα, αλλά δεν μπορέσαμε να την κατεβάσουμε αρχικά. Κρεμαστήκαμε μαζί με τον Λάκη, αλλά υπήρχαν τρία συρματόσχοινα που έπρεπε να κόψουμε. Τα λύσαμε. Και τότε την ταρακουνήσαμε και μετά από λίγο, έπεσε πάνω μας. Μας κουκούλωσε. Η ώρα κόντευε μία το πρωί. Κόψαμε από ένα κομμάτι ο καθένας μας και το υπόλοιπο το ρίξαμε στο σπήλαιο της Αγραύλου όπως ήταν ως τότε γνωστό. Σήμερα οι αρχαιολόγοι το χαρακτηρίζουν ως Μυκηναϊκή Κρήνη». «Η πιο έντονη ανάμνηση της ζωής μου, είναι η μάνα μου. Με ρωτάνε διαρκώς για τη σημαία. Εγώ όμως, ακόμα κι από την ιστορία της σημαίας, θυμάμαι τη μάνα μου.

Όταν γυρίζαμε εκείνη την ημέρα στα σπίτια μας, η ώρα ήταν περασμένη, μετά τα μεσάνυχτα. Πάω στο σπίτι και βλέπω τη μάνα μου ένα κουβάρι στα σκαλοπάτια απ' έξω. Με περίμενε. Την πλησιάζω και της λέω, "Μάνα!". Σηκώνεται απότομα, με πιάνει από τον λαιμό, με πάει στην κουζίνα για να μην ακούσουν οι άλλοι και ξυπνήσουν και μου λέει, "Πού ήσουν;". Τότε εγώ ανοίγω το σακάκι και της δείχνω το κομμάτι της σβάστικας που είχαμε κόψει. Με αγκαλιάζει, με φιλάει και μου λέει, "Πήγαινε κοιμήσου". Την άλλη μέρα το πρωί, ακούω τον εξής διάλογο: Ο πατριός μου τη ρωτάει, "Πού ήταν χθες το βράδυ ο μεγάλος σου γιος;". Του απαντάει, "Ανέβα στην ταράτσα και κοίταξε στην Ακρόπολη". Ποτέ μου δεν τη ρώτησα πώς το κατάλαβε. Θα το θεωρούσα προσβολή στη νοημοσύνη της. Αλλά για μένα αυτό ήταν το πιο συγκινητικό συμβάν στην ιστορία μου. Η μάνα μου».

Λάκης Σάντας (αρχείο Ηλία Πετρόπουλου)

«Λύσαμε το συρματόσχοινο, συνεχίζει, και τραβήξαμε για να την κατεβάσωμε. Μα την είχαν μπλέξει στην κάτω άκρη της με τρία συρματόσχοινα που στήριζαν τον κοντό. Κρεμιόμαστε και οι δυο για να την κατεβάσωμε, μα δεν κατέβαινε. Αρχίσαμε με τη σειρά να σκαρφαλώνουμε στο σιδερένιο κοντό για να τη φτάσωμε και να την κόψωμε. Μα ήταν αδύνατο να τη φτάσωμε. Κουρασμένοι σταθήκαμε για λίγο κι απογοητευτήκαμε, σκεφτόμαστε τι να κάνωμε. Να φύγωμε χωρίς τη σημαία – λάφυρο, δεν το σκεφτήκαμε ούτε στιγμή. Και μέσα στην ένταση της σκέψης μας, σκεφτήκαμε να σπάσωμε τα τρία συρματόσχοινα για να μπορέσωμε να τη σπάσωμε». Άρχισαν τότε «με χέρια και με δόντια» και σε λίγο το μισητό σύμβολο κατέβηκε. Έσκισαν τον αγκυλωτό σταυρό και την υπόλοιπη σημαία την έκαναν ρολό και την πέταξαν στη σπηλιά.

«Ακούσαμε το γδούπο της και ησυχάσαμε».